

Sygnatura akt **VIII Gz 189/17**

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy,

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2017 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.**

przeciwko **P. P.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 11 stycznia 2017 roku, sygnatura akt XI GNc 2062/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

Leon Miroszewski

UZASADNIENIE

Dnia 28 października 2015 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie XI GNc 20162/15. Odpis nakazu zapłaty wraz z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu został doręczony pozwanemu. Pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył sprzeciw z pełnomocnictwem, które zostało uznane przez Przewodniczącego za nieprawidłowe. Zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 11 stycznia 2016 roku pełnomocnik pozwanego został zobowiązany do uzupełnienia braków formalnych sprzeciwu przez złożenie prawidłowego pełnomocnictwa upoważniającego do reprezentacji pozwanego w niniejszej sprawie, w terminie tygodniowym od daty doręczenia wezwania, pod rygorem odrzucenia sprzeciwu. W piśmie kierowanym do pełnomocnika pozwanego wskazano, że wraz z zobowiązaniem Sąd przesyła kopię sprzeciwu z powołaniem się na art. 131¹ § 1¹ k.p.c. (k. 40).

Pełnomocnik pozwanego powyższe zobowiązanie odebrał 22 lutego 2016 roku. Dnia 28 lutego 2016 roku złożył oryginał pełnomocnictwa, nie przesłał jednak ponownie sprzeciwu ani jego odpisu. W zaistniałej sytuacji postanowieniem z 16 marca 2016 roku Sąd Rejonowy odrzucił sprzeciw pozwanego na podstawie art. 130¹ § 2 k.p.c.

Na powyższe postanowienie pozwany 1 kwietnia 2016 roku złożył zażalenie, które zostało następnie oddalone. Jednocześnie wniósł – z ostrożności – o przywrócenie terminu na złożenie sprzeciwu od nakazu zapłaty (k. 50). Dołączył w dwóch egzemplarzach sprzeciw od nakazu zapłaty. W sprawie przywrócenia terminu podniósł, że nie był wezwany do ponownego przesłania sprzeciwu, nie zostało też wskazane, w jaki sposób sprzeciw złożony na formularzy ma być uzupełniony.

Bieg nadany został zażaleniu, przeprowadzone zostało też postępowanie w związku z wnioskiem o zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych w postępowaniu zażaleniowym. Wniosek ten został oddalony postanowieniem z dnia 1 lipca 2016 roku, na co pozwany złożył zażalenie. Jednocześnie uiszczył opłatę sądową od zażalenia na postanowienie z dnia 16 marca 2016 roku.

Rozpoznając zażalenia na postanowienie z dnia 16 marca 2016 roku (odrzucenie sprzeciwu od nakazu zapłaty) oraz na postanowienie z dnia 1 lipca 2016 roku (oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów postępowania zażaleniowego) tutejszy Sąd oddalił oba zażalenia.

Pismem z dnia 2 stycznia 2017 roku pozwany ponowił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia. Pismo to zostało potraktowane przez Sąd I instancji jako uzupełnienie wniosku o przywrócenie terminu złożonego w piśmie datowanym na dzień 1 kwietnia 2016 roku.

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2017 roku Sąd I instancji oddalił wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 października 2015 r. (punkt I sentencji) oraz odrzucił sprzeciw pozwanego od ww. nakazu zapłaty (punkt II sentencji). W uzasadnieniu przytoczył art. 168 i art. 169 k.p.c., a także stwierdził, że strona ponosi konsekwencje niezachowania terminu, gdy jest reprezentowana przez pełnomocnika, odpowiadając za jego zaniedbania. Te zaniedbania wykluczają uznanie braku winy strony w niedotrzymaniu terminu. Odnosząc powyższe do rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy stwierdził, że pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie uzupełnił prawidłowo braków formalnych sprzeciwu, bowiem nie odesłał sprzeciwu wraz z odpisem. Zaniechanie to obciąża tego pełnomocnika, ze skutkiem bezpośrednio dla pozwanego. Dalej Sąd Rejonowy stwierdził, że argumentacja pozwanego związana z samą zasadnością powództwa objętego prowadzonym procesem, nie podlega ocenie sądowej na tym etapie. Na marginesie wskazał, że pozwany trzykrotnie osobiście zapoznawał się z aktami sprawy, jej stan był więc mu znany. Stąd nie zostało uprawdopodobnione, że do uchybienia terminu doszło bez winy strony pozwanej, co skutkuje oddaleniem wniosku o przywrócenie terminu. W konsekwencji również sprzeciw od nakazu zapłaty, jako spóźniony, podlega odrzuceniu na podstawie art. 130¹ §2 k.p.c. i art. 504 §1 k.p.c.

Na powyższe postanowienie pozwany wniósł **zażalenie**, domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia, przywrócenia terminu do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty, a także przyjęcia sprzeciwu do rozpoznania.

Zaskarżonemu zarządzeniu zarzucił:

- obrazę art. 168 §1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że ponosi winę w nieuzupełnieniu przez swojego pełnomocnika sprzeciwu poprzez nieprzesłanie sprzeciwu wraz z odpisem,
- obrazę art. 130¹ §2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie.

Strona powodowa w odpowiedzi na zażalenie wniosła o jego oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Jej zdaniem zarzuty postawione przez pozwanego są bezzasadne, a rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w pełni prawidłowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Merytorycznemu rozpoznaniu podlegało zażalenie pozwanego na odrzucenie sprzeciwu od nakazu zapłaty, natomiast ściśle związany ze złożeniem sprzeciwu wniosek o przywrócenie terminu, jako decydujący o rozstrzygnięciu co do złożenia sprzeciwu w terminie, podlegał badaniu na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Oczywistym w niniejszej sprawie jest, że odmowa przywrócenia pozwanemu terminu miała decydujący wpływ na odrzucenie sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 28 października 2015 roku.

Należało stwierdzić, że Sąd Rejonowy wskazał prawidłowo przepisy mające znaczenie dla rozstrzygnięcia tego wniosku. Trafnie też zaznaczył, że winę strony działającej przez adwokata, w niezachowaniu terminu do dokonania

czynności procesowej, o której mowa w art. 168 §1 k.p.c., należy oceniać przez pryzmat działania jej pełnomocnika procesowego. Zgodnie z art. 95 § 2 k.c. w zw. z art. 92 k.p.c. czynności podejmowane przez pełnomocnika procesowego wywołują bezpośredni skutek dla mocodawcy. W konsekwencji zawinione uchybienia profesjonalnego pełnomocnika procesowego związane z niezachowaniem terminu do dokonania czynności procesowej wpływają na ocenę zawinienia samej strony reprezentowanej przez tegoż pełnomocnika (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 roku, IV CZ 117/13). Innymi słowy, gdy do niezachowania terminu dojdzie na skutek zawinionego zachowania pełnomocnika, uchybienie terminu przez stronę jest również zawinione.

Przechodząc do oceny zaistniałych w sprawie okoliczności trzeba zwrócić uwagę, że po doręczeniu pozwanemu odpisu nakazu zapłaty wraz z pouczeniami dotyczącymi postępowania pozwany, działając przez adwokata, wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty. W ocenie Przewodniczącego w Sądzie Rejonowym był on obarczony brakiem w postaci nieprawidłowego pełnomocnictwa, w związku z czym Przewodniczący zarządził zobowiązanie pełnomocnika pozwanego do uzupełnienia braków formalnych – złożenia prawidłowego pełnomocnictwa, w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia sprzeciwu. Z uwagi na zarządzenie Przewodniczącego, zawierające także dyspozycję odesłania sprzeciwu, Sąd I instancji wystosowując wezwanie do usunięcia braku sprzeciwu poprzez złożenie prawidłowego pełnomocnictwa, pod rygorem odrzucenia sprzeciwu, wskazał, że odsyła pełnomocnikowi „kopie sprzeciwu w trybie art. 130¹ § 1¹ k.p.c.”. Powyższe nie zostało już opatrzone żadnym pouczeniem, ani wskazaniem rygoru.

Oceniając to postępowanie zacząć należy od tego, że budzi zastrzeżenia już sama decyzja o odesłaniu sprzeciwu w sytuacji, gdy brak dotyczy wyłącznie pełnomocnictwa, a przy tym jego nieuzupełnienie nie mogłoby prowadzić do odrzucenia sprzeciwu, skoro brak ten mógłby być usunięty potwierdzeniem przez stronę dokonanych przez pełnomocnika czynności, a więc niezbędne byłoby wezwanie strony i wyznaczenie jej terminu (por. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2009 roku, III CZP 118/o8). Wykładnia celowościowa przepisu art. 130¹ § 1¹ k.p.c. pozwala na wniosek, że przesyłanie sprzeciwu stronie wzywanej do uzupełnienia braków formalnych sprzeciwu składanego na formularzu wchodzi w grę jedynie wówczas, gdy brak dotyczy właśnie samego sprzeciwu w jego części objętej formularzem. Nie ma potrzeby przesyłania pełnomocnikowi strony pisma złożonego na formularzu gdy brak dotyczy wyłącznie właściwego pełnomocnictwa.

Niezależnie od powyższego, Sąd Rejonowy, wzywając pozwanego do uzupełnienia braków sprzeciwu na podstawie art. 130¹ § 1 k.p.c. nie zaznaczył, że to uzupełnienie ma obejmować nie tylko złożenie należytego pełnomocnictwa, ale też ponowne złożenie sprzeciwu, zwłaszcza, że z pisma zawierającego wezwanie do uzupełnienia braku sprzeciwu wynika, że przesłano pełnomocnikowi pozwanego „kopie sprzeciwu”.

Tym samym usprawiedliwiona była konfuzja pełnomocnika pozwanego, co do rzeczywistego oczekiwania Sądu I instancji w zakresie uzupełnienia braków formalnych wniesionego sprzeciwu. To oczekiwanie zostało sprecyzowane dopiero w postanowieniu z dnia 16 marca 2016 roku, a więc dopiero z chwilą doręczenia tego postanowienia pozwany dowiedział się, jakie wymogi zdaniem Sądu Rejonowego w zakresie warunków formalnych sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 28 października 2015 roku winny być spełnione w związku z przesłaniem mu „kopii sprzeciwu”. Doręczenie to nastąpiło w dniu 31 marca 2016 roku, zatem wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od powołanego nakazu zapłaty został złożony w terminie wynikającym z art. 169 § 1 k.p.c. i jest usprawiedliwiony. Pozwany dokonał też czynności procesowej objętej wnioskiem (art. 169 § 3 k.p.c.) poprzez złożenie sprzeciwu i jego odpisu. Nie budzi również wątpliwości, że pełnomocnik pozwanego wcześniej, w określonym terminie, załączył żądane pełnomocnictwo.

Nie sposób również podzielić oceny Sądu Rejonowego co do konsekwencji osobistego zapoznawania się przez pozwanego z aktami sprawy. Poza wyrażeniem wątpliwości co do uzasadnienia daleko idącego rygoryzmu Sądu Rejonowego, sięgającego wyciągania ujemnych konsekwencji z interesowania się sprawą przez stronę, należy zauważyć, że przed odrzuceniem sprzeciwu postanowieniem z 16 marca 2016 r. pozwany z aktami sprawy zapoznawał się raz – dnia 13 stycznia 2016 r. (k. 38, 39) i nie sposób było od pozwanego wymagać, aby wówczas powziął wiedzę

o tym, że dojdzie do w ogóle do problemu nieodesłania sprzeciwu, w sytuacji gdy zostaną mu przesłane „kopie sprzeciwu” bez wskazania jakiegokolwiek wezwania w związku z tą przesyłką. Fakt wglądu pozwanego w akta sprawy w późniejszych terminach (k. 79, 80, 103) nie ma znaczenia dla oceny zawinienia w relewantnym dla sprawy okresie.

Mając na uwadze powyższe, należało uchylić zaskarżone postanowienie, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Złożenie usprawiedliwionego wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 28 października 2015 roku, z dołączeniem sprzeciwu, nie uzasadniało odrzucenia sprzeciwu jako spóźnionego.

Rozstrzygnięcie o kosztach niniejszego postępowania nastąpi w chwili rozstrzygnięcia sprawy co do istoty (art. 108 § 1 k.p.c.).

Leon Miroszewski